

Krak, Wars), władcach (Popiel, bohaterach reprezentujących uznawane społecznie wartości (Wanda, co nie chciała Niemca), zbójcach (Janosik), prorokach (Wernyhora), czarnoksiężnikach (Faust, Twardowski); osnuwają się także wokół osób historycznych, które odegrały doniosłą rolę w dziejach zbiorowości (Jadwiga, Sobieski, Kościuszko).

Definicje za: *Słownik terminów literackich*, M. Głowiński, T. Kostkiewiczowa, A. Okopień-Sławińska, J. Sławiński, pod red. Janusza Sławińskiego, Zakład Narodowy Imienia Ossolińskich – Wydawnictwo 1988

Teatr Lalki i Aktora „Kubuś” w Kielcach im. Stefana Karckiego
ul. Duża 9, 25-304 Kielce, tel./fax 41 344-58-36, www.teatrklubus.pl
Dyrektor: Piotr-Bogusław Jędrzejczak

Pracownia plastyczna: KAMIL DUDZIC (kierownik), ALEKSANDRA JĘDRZEJEWICZ, BARBARA KURZĄTKOWSKA, ALEXANDER OBARA, AGNIESZKA RECZYŃSKA (stażystka)

Kierownik techniczny: PIOTR RUCHOMSKI
Zastępca kierownika technicznego ds. produkcji teatralnej: KAROL GÓRSKI

Światło: PIOTR MOTYL, PIOTR RUCHOMSKI
Dźwięk: ADAM DĄBEK, PAWEŁ JANASZEK
Maszyniści sceny: GRZEGORZ JAGUŚ, KRZYSZTOF KĘCKO, ADAM RĘBOSZ, BOGDAN TOBERA

Organizator widowni: BOGUMIŁ NIEBELSKI, tel. 41 344-58-36, 600-296-749;
bogumil.niebelski@teatrklubus.pl

KASA w siedzibie Teatru (ul. Duża 9) czynna od wtorku do piątku w godz. 8.00-14.00, a w przypadku innych dni tygodnia lub spektakli popołudniowych na godzinę przed spektaklem, tel. 888-216-498; rezerwacje@teatrklubus.pl (rezerwacja mailowa jest ważna po podaniu imienia, nazwiska i telefonu kontaktowego osoby rezerwującej oraz potwierdzeniu przez Teatr).

Ministerstwo
Kultur
i Dziedzictwa
Narodowego

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego pochodzących
z Funduszu Promocji Kultury

Kielce

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Wydawnictwo
JEDNOŚĆ

RADIO
KIELCE
101,4 MHz

Wodociąg Kielce
Sp. z o.o.

Teatr Lalki i Aktora „Kubus” w Kielcach im. Stefana Karckiego

LEGENDY ZIEMI ŚWIĘTOKRZYSKIEJ

scenariusz – ELŻBIETA CHOWANIEC, MAREK ZÁKOSTELECKÝ
dramaturgia i tekst – ELŻBIETA CHOWANIEC
reżyseria – MAREK ZÁKOSTELECKÝ
scenografia, kostiumy i lalki – MAREK ZÁKOSTELECKÝ
muzyka – WOJCIECH LIPIŃSKI
ruch sceniczny – EWA LUBACZ

występują: RAFAŁ IWAŃSKI, EWA LUBACZ, MICHAŁ OLSZEWSKI, BEATA ORŁOWSKA

Dawno, dawno temu... gdy stolicą Polski był Kraków, krajem rządził król, zamki skrywały tajemnice oraz wielkie skarby, w ludzkie losy mieszały się diabły i czarownice, a w Puszczy Świętokrzyskiej można się było natknąć nie tylko na okrutnych zbójców, wydarzyło się pięć historii *niezwykłych, niepojętych i niezapomnianych...*

Pierwsza opowiada o węgierskim królewiczu Emeryku, który na łąkach spotkał jelenia ze świetlistym krzyżem między rogami; druga o lipach z Sandomierza, co rosły do góry nogami i ukrytej królewskiej koronie; trzecia o karczówkowskim górniku – Hilarym Mali, trzech jeźdźcach na ognistych wierzchowcach i rudzie ołowiu; czwarta o Antonim, co szukał złota strzeżonego przez Babę Jędzę i Czerwonego Panka; a piąta opowiada o tym, jak polskie diabły ratowały skarby przed wywiezieniem ich przez królową Bonę z chęcińskiego zamku do Włoch.

Świętokrzyskie obfituje w baśnie, legendy i podania, przekazywane z pokolenia na pokolenie. *Ziemia tutaj jest magiczna, mocna, ważna, w drzewa liczna. I Sandomierz, i Karczówka, i Chęciny, Łysa Góra. Ziemia tutaj pod nogami drży nabita legendami.* Jest w nich dużo magii, czarów, rozbójników, diabłów i czarownic. Świętokrzyska czarownica, koniecznie w zapasce w czerwono-czarne pasy, wzorzystej chustce na głowie i z nieodłączną miotłą, stała się nawet symbolem naszego regionu. Legendy te tworzą dziedzictwo kulturowe, którego poznanie stanowi ważny element kształtowania tożsamości regionalnej. Atrakcyjna plastycznie forma sceniczna, z ciekawą, okraszoną humorem fabułą, to znakomity sposób na zgłębianie przez najmłodszych wiedzy o miejscu, z którego pochodzą.

Spektakl nawiązuje do teatru wędrownego i najlepszych europejskich tradycji lalkarskich, z wykorzystaniem coraz rzadziej występujących na polskich scenach lalek - pacynek. Nawiązuje też do historii konkretnego teatru – „Kubusia”, który przez pierwszych 37 lat swojej działalności nie miał własnej sceny i był teatrem objazdowym. Do odległych wiosek i małych miejscowości docierał furmankami, ciężarówkami i starymi autami

z demobilu. W tamtych czasach dla wielu dzieci, a nawet dorosłych, przyjazd „Kubusia” był pierwszym kontaktem z prawdziwą sztuką teatralną. Aktorzy wędrowali i śpiewali (fragment Hymnu Lalkarza):

*Chodzi lalkarz światem,
Serce w nim rogate.
Chodzi z wiatrem z pluchą
Z lalką za pazuchą.
Hej, hej jak wędrowne ptactwo,
Hej, hej kukiełkarskie Bractwo.
Zobaczycie teraz
Najpiękniejszy teatr*

SŁOWNIK

BAJKA – jeden z podstawowych gatunków dydaktycznej literatury; krótka powiastka wierszem lub prozą, której bohaterami są zwierzęta, ludzie, rzadziej rośliny lub przedmioty, zawierająca moralne pouczenie, wypowiedziane wprost lub dobitnie zasugerowane. Bajka jest rodzajem przypowieści na temat uniwersalnych sytuacji moralno-psychologicznych, charakterów i postaw; opowiadana w niej historia stanowi zawsze ilustrację jakiejś prawdy ogólnej, dotyczącej doświadczeń ludzkich powtarzalnych i powszechnych.

BAŚŃ – jeden z podstawowych gatunków epickich ludowej literatury; niewielkich rozmiarów utwór o treści fantastycznej, nasyconej cudownością związaną z wierzeniami magicznymi, ukazujący dzieje ludzkich bohaterów swobodnie przekraczających granice między światem poddanym motywacjom realistycznym a sferą działania sił nadnaturalnych. Baśń utrwaliła w sobie zasadnicze elementy ludowego światopoglądu: wiarę w nieustającą ingerencję mocy pozaziemskich, antropomorficzną wizję przyrody, niepisane normy moralne, ideał więzi społecznych i sprawiedliwych zachowań.

LEGENDA (łac. – dosł. „to, co winno być przeczytane”) – opowieść o treści fantastycznej nasyconej pierwiastkami cudowności i niezwykłości, szczególnie z życia świętych, apostołów i męczenników zasłużonych w krzewieniu wiary chrześcijańskiej.

PODANIE – opowieść ludowa utwalona i przekazywana w tradycji, głównie ustnej, związana tematycznie z jakimiś historycznymi lub legendarnymi zdarzeniami, postaciami i miejscami. Podanie jest spowinowacone z mitem i baśnią dzięki ogromnej roli pierwiastka fantastycznego w jego fabule, odwołuje się jednak przy tym do faktów z realiów zlokalizowanych czasowo i geograficznie, do obyczajów, instytucji, osób, krajobrazów właściwych określone regionowi i środowisku społecznemu. Podania opowiadają o legendarnych początkach danej zbiorowości, o mitycznych założycielach rodu, organizacji plemiennej czy państwowej (Lech, Piast), miejscowości stołecznych (Romulus,